



¡Vaya uns tipos repugnants
 aquets pares de sotana
 que atropellan als infants!
 ¿Perqué no 'm mouhen jarana
 á mí, que, fins sense gana,
 me n' esmorsaria uns quants?

Copia fot. de E. Cantos. (P. del Teatro).

Els del "retrocés"

Menuda saragata s'ha armat entre la premsa anticlerical y la de la crosta de baix apropòsit del atentat pederasta que se suposa consumat per un pare escolapi en lo colègi del carrer Ample!

«*El Diluvio*» y «*La Publicitat*», «*El Diari de Barcelona*» y «*El Noticiero*» s'han tirat els trastos pel cap y han agotat el vocabulari de las grans solemnitats, en atach ó defensa del acusat de pederastia activa, pare Román.

¿Ha sigut ó no veritat qu' aquest fill de San Joseph de Calasans tenia la vituperable flaqueza de deixarse temptar per las tendras carns de 'ls impúbbers que 'ls pares de debó li confiavan per desarrollar sas naixents facultats intellectuals?... ¿Es ó no cert que 'ls nens ignocents que concorrian al colègi escolapi del carrer Ample, 's veyan cohibits baix terribles amenassas á executar actes contra natura sortintne pervertits moralment y atropellats en son fisich? ¿Es, en fi, veritat ó no que l' examen facultatiu de una ó dugas criaturas demostrá d' una manera evidentíssima que 'ls partidaris del *retrocés* havían implantat practicament sos principis, á costa de sérs sense discerniment?

¡*Ecco il problema!*

* * *

Una infelissa criatura ab llengueta balbucient, un metje ab un dictamen terminant y categórich, els dos periódichs lliberals de Barcelona ab una munió de datos que en molta part no han sigut desmentits, dihuen que sí.

En cambi, lo *pater* interessat, una colla de metjes cridats á consulta, dos diaris que á sí mateixos 's donan la patent de verídichs y serios, dihuen que no rotundament.

Els uns afirman que l' atropell es induptable. Els altres pregonan que en el fondo, no hi ha més que una odiosa calumnia deguda á un complot anticlerical, del que n' ha sigut instrument inconscient un nen de sis anys. Y ¡aixís estém! Y lo pitjor es que aixís estarém fins á la consumació de 'ls sigles, perque las cruentas senyals del libidinós delictes se van esborrant cada día més y la influencia inmensa de 'ls poders teocrátichs fará á cada moment més pressió per cubrir de misteri aquest assumpto, á fi de que no se 'n parli més.

Seguirán els anticlericals demanant el cap del pare Román y seguirán els reaccionaris posant al tonsurat en questió, com á un martir de la calumnia y de la passió política.

Y aixís, en aquesta mar tébola de la discussió acalorada, acabarà per no saberse quins tenen rahó, y acabarem per ignorar la certesa del fet, la llealtat de 'ls metjes, la integritat de 'ls funcionaris que han intervingut en lo procés y la honradés moral de tots els que —tiris ó troyans— han prés cartas en assumpto.

* * *

Si lo suposat pederasta es víctima de la calumnia, terrible es condemnarlo. Si el pare Román, á semblansa del germá Flamini, recentment condemnat á Fransa, es un' ánima perversa, un sodomita recalitrant, son crim clama venjansa.

Lo procedent, donchs, sería obrir de nou el procés, encarregar la instrucció del mateix á un magistrat reconegudament imparcial, recorre á un peritatje de las primeras autoritats métricas barceloninas, deixar expedita l' acció popular acusadora y donar allavors un falló rahonat, serè, reflexiu, sense apassionaments de cap mena, no un fallo per sorpresa, embastat depressa y corrents que més sembla un temerós subterfugi que 'l ressó lleal de Themis.

No 's dirá que nosaltres estém afamats de carn de capellá, com s'ha dit de 'ls diaris radicals. Un fallo donat en aquesta forma convencería al públich; favorable al pare Román sería un timbre de gloria pera aquest y per la congregació escolapia á á que perteneix; condemnatori, sería un cástich justíssim al membre tarat d' una digna colectivitat, membre qu' aquesta deuría ser la primera en volguer expulsar de son sí y no ferse com ara solidaria d' un individuo, sospitós á pesar del fallo absolutori.

* * *

Pel nostre compte, afegirém que coneixém d' antich als escolapis, per lo mateix qu' al seu costat, y en una gran ciutat espanyola, varem educarnos.

Considerém á la Escola-Pía com l' ordre religiosa docent més digna y més benemérita y tenim molt presents los miralls de virtuts y de saber que floreixen á l' ombra del gran Calasans.

Peró també tenim recort d' un pare J. N. que tenia privada la missa y fins la estancia en la iglesia, quan el sacerdot alsava l' hostia consagrada.

Y també tenim present un pare A. G. que 's deixava pan-y-toros, requebrava á las modistetas, feya *telégrafos* á las vehinas y convidava á carmetlos en sa celda als alumnos més finets y de carns mórbidas, que luego 's queixavan de desgarraduras anals com la suposada víctima del pare Román.

Y tant es cert aixó, que podríam citar sense empaig el nom de la població y fins afegir á las inicials apuntadas las lletras que faltan per completar noms y apellidos.

Perqué, donchs, el pare Román no pot ser dintre de la ordre escolapia un continuador fidel de las tradicions que deixaren els reverents J. N. y A. G?..

¡Que s' aclareixi!

RAMON BERENGUER

A U N A

SONET

¡Quánt sorprés vaig quedarme l' altre dia al trovarte, Rosó, que 't passejaves per la Rambla y ayrosa rumbejaves vestit de seda, anells y pedrería!

Molt aprop teu un senyoret seguía; de tant en tant la vista tu giravas, y al senyoret aquell ¡cóm te 'l miravas! ¡cóm li feyas l' ullet ab picardia!

La Rambla vas deixar, ¡y ell al darrera! per un fosch carreró vas endinzarte y de brasset váreu aná á las horas; una moneda d' or ell va ensenyarte; tú vas ferli mil muecas temptadoras... Al fi t' he conegut, gran bordellera!

F. CARRERAS P.

Un cas com un cabàs

(HISTORIETA SENSE PICARDIA)

V I I

Després de llegir la carta del tranquil Tantsemendona, vaig mirar-me al *semental* que s'estava donant voltas a la gorra, entre sos dits; —Bé, company, -vaig dir-li. —Xócala! Celebro molt de coneixe a un mascle de tanta forsa. —Favor que 'm fá - respongué; apa zahónt es la tal senyora que 'm fa baixar d'allá dalt? —¡Redeu, quina pressa portas! —Es que ja fa un día y mitj qu' estich ausent de la dona y jo, quan passa tant temps, sento aixís com certa cosa... —(¡Redimontris!) *Bueno*, bé; No t' hi amohinis y escoltam;

En aquest cartró, veurás l' adressa de la senyora. . Fíxathi bé; vas al pis qu' aquí diu; brenas ó sopas, fas lo que 't vingui de gust y esperas tot trempat l' hora en que, cayguda del cel, una hurí al costat te trobas y la complaus tant com pots y als seus desitjos t' amotllas.

¡Tal es, oh bon Samalé, la teva tasca ditxosa, tasca que deu mil mortals compliríam en bon' hora perquè la dama en qüestió es guapa com ella sola!

—Vinga, donchs, vinga l' adrés ¡sentintlo se 'm fon la boca! —¡Aquí está...! Ves Samalé y 'ls teus apellidos honra. —

Y tot donantli copets vaig anar treyentlo a fora, fins que, en lo precis instant de ser al pas de la porta, aparesqué en Serafi

Sensa y Sanat...

—¡Uy quin *olla!* aquí 't mourán - vaig pensar— ¡Y tant que 'n Tantsemendona t' ho tenia previngut que no 's veyessin el rostre!...

En Boch se 'l mirá furiós com l' esparver a la tórtora y va estarse mi j minut a punt de tirars hi a sobre; l' apamá de cap a peus y a mi després. . y ab veu sorda va mastegar un renéch y al fi va surtir a fora....

—Una pregunteta, Sensa, vaig dirli al pobre *merlot*; ¿com es qu' aquest que surt ara t' ha mirat a tall de bou? —No ho sé, fillet... ¡Sempre 'm pega porque s' ha fixat que jo me li emporto la parroquia porque soch lleminerot. —No ho entench.

—Jo encara menos. Figuris que a un servidor li agrada la confitura ¿Es algún deliete aixó? ¿Que 'n té de fer si m' agrada? Vaig quedá veyent visions y trobant la cosa fosca vaig dirli;—*Bueno* xicot, aquí tens una targeta ahont veurás la direcció del puesto que 't necessitan. Ves'hi al punt, dona 'l meu nóm y ja ho sabs... a guanyar duros y a comprar forsa bombóns.— Vaig ensenyarli la escala, y asseyentme al meu silló vaig extendre dos recibos

fregantme las mans de goig; l' un a nóm de la senyora y l' altre a nóm del senyor.

«*Por un encargo secreto, cien duros*» deyan tots dos.

Toco 'l timbre, vé 'l meu mosso y la comissió li donch de cobrarlos desseguida....

Avans del vespre, 'l *garçon* va torná ab las mil pessetas... —Magnífich!—vaig dirli— noy... ¡D' aquest si que pot ben dirsen tot un negoci rodó!

—¿A que no sab quan surtía lo que hi vist?

—¿Qu' has vist, xicot? —A la qüenta de 'ls fulanos qu' han vingut aquí, el més grós, el de la barbassa negra, ha esperat en lo cantó a l' altre...

—Y ¿qué li ha fet?... digas! —Donchs l' ha emprés a clatellots. Tots dos han anat per terra fets un farcell, un pilot y las targetas enlayre si 'ls contendents de corcoll —¿Y com s' ha acabat al últim? —Donchs... venint un polissent y separantlos a pinyas entre las riallas de tots... —¿Y qué s' han fet las targetas? —Las hi recullidas jo. —¿Ahont las tens?

—Las hi he tornadas --¿No has cambiat al menys els noms? —¿Qu' era possible cambiarlos? —¡Válgam Sant Nin y Sant Non! ¡Vols jugar que ja l' has feta! Si es aixís... ¡Quin gran bunyoll!

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ.)

FESTAS MAJORS

Tenim lo gust de participar a las Societats de poblacions ahont se celebri **FESTA MAJOR**, que en la

Litografía Barcelonesa de Ramón Estany Carrer de S. Ramón, 6,

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills y económicos als de gust més refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, Invitaciones, Titols de Soci, de Foraster y de Abonat, etc., etc.**

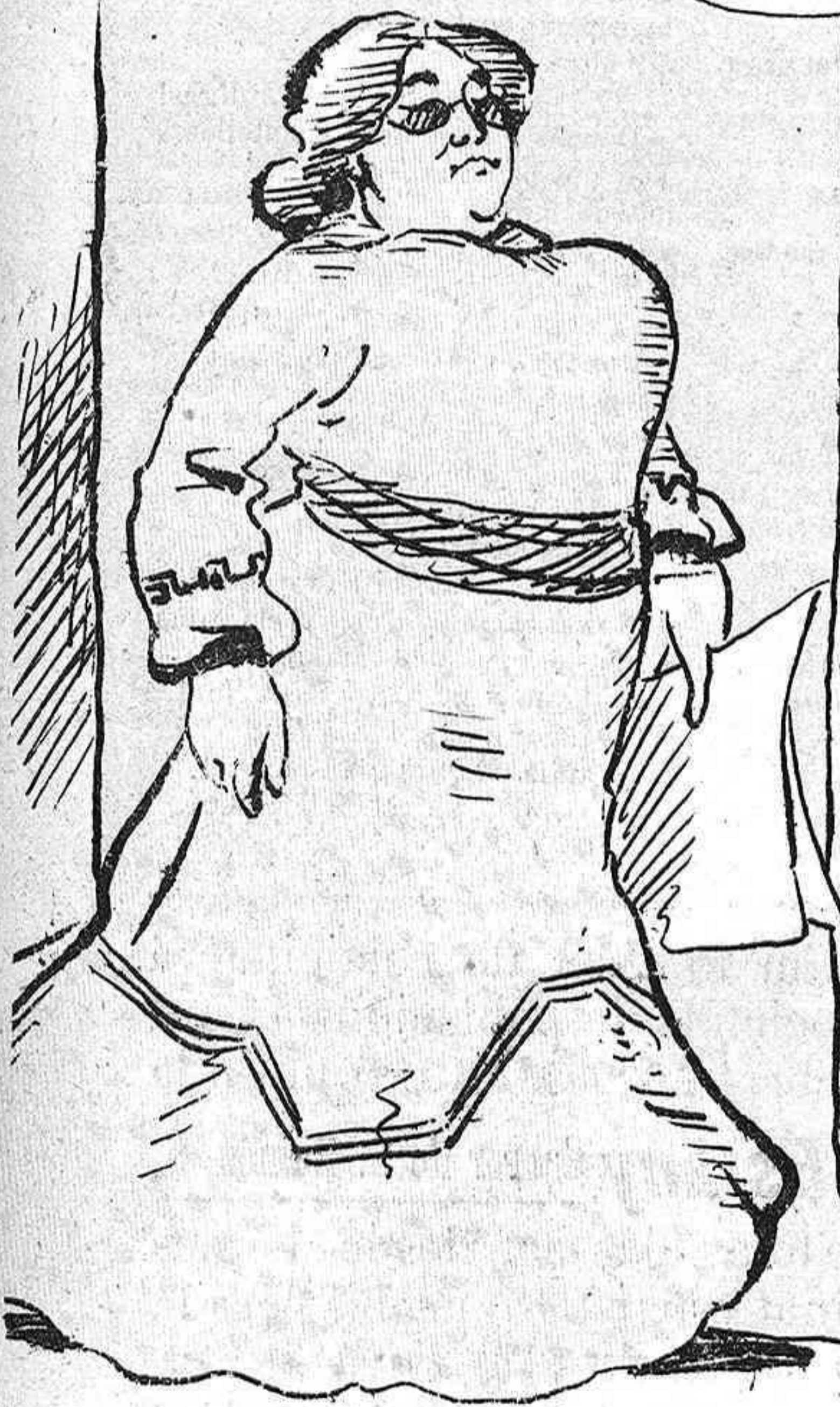
Preus sumament reduhits

Novetat en carnets de totas classes

CONCURS DE BELLESA



—¡Renoy y qu' hermosa está
ma promesa!...
Vaig á ferla presentá
en lo concurs de bellesa
que per la Mercé 's farà.



Antoni Serra

—Si jo sapigués que havia de ferse
justicia seca sense compares y co-
mares... ¡m' hi presentava!

—Que anirém per la Mercé á Barcelona, Laya?
—Anem'hi, Ton. Jo 'm presentaré al concurs de bellesa y tu...
—Si y jo al de *vellesa*.

FEBO I, EMPERADOR DEL INVERN

LA TOMASA



¡Oh, Sol de 'ls nostres pecats
pren'ho un xich més a la fresca!
No 'ns vulguis fer tant la lleisca...
¡Mira que ja 'ns tens cremats!

Per seguir un consell

Carta oberta

Senyor don Ramón Berenguer.

¡Molt senyor meu!; li donch las més expresivas gracias ab tot lo cor, per la coneixensa que m' ha fet agafar, puig sense vosté, á horas d' are no sabría qui es la Grabada, ni com está el *quartelillo* dels municipals del carrer de 'ls Petóns, ni qui son en *Lópas*, ni en *Xanxas*, ni el vigilant Retranga.

¿Qué diu? que no sap á que 'm refereixo?... Vaig á donarli explicacions.

Després de haver llegir lo que deya en lo número 717 de LA TOMASA referintse als que som amichs de aventuras y volguent seguir al peu de la lletra son consell, vaig llevarme l' endemá de bon matí, ab lo ferm propòsit de rendir á la primera sílfide que se 'm posés á tret de... requiebro.

Encar que jo per aquestas cosas soch novell y no tinch gayre palica, me refiava (com vosté diu) en que la Naturalesa, m' acabaria de donar l' empenta en l' assumpto que 'm guiava, y refiat ab això, anava ab més pit que un toro, en busca de una víctima.

Aquesta fou una graciosa moreneta, que vaig trobar á la entrada del Parch, sentada en un banch, dels que hi há allí davant l' estatua de 'n Prim.

Sense vacilar, vaig assentarme al seu costat, comensant l' atach de la fortaleza, que jo (refiat en lo consell de vosté) considerava meva.

Als cinch minuts, vaig enterarme de qui eran sos pares; de com se deya; els anys que tenia y... quant li havian costat las mitjas que portava.

¡Aixó marxa! me deya entre mí; y volguent fer un punt d' home galant y obsequiós, vaig convi-

darla á pendre un vas de llet á la «Vaquería Suisa» y... ella, vá aceptar.

Després vaig proposarli pujar á las montanyas de Montserrat y... també va aceptar.

Luego vaig provar de posar en acció els *putinés* y... tampoch vá aceptar; sino que tot rihent me doná una empenta, que 'm feu retrocedí dos ó tres passos.

—¡Bah! vaig pensar, es una mica esquerpa; pró això no hi fá res; quan serém á dalt la montanya y rebra «els dolsos efluvis del suáu ventitjol» (que diu vosté) allavors impulsada per la forsa irresistible... de la naturalesa, será peix al cove...

Quant siguérem á dalt, no vaig poguer contenirme y obrint els brassos, volía... comensar las maniobras; mes aixis que anava á imprimir un amorós oscul en sos llavis, me doná una empenta y lo que vaig besar fou lo clatell del vigilant Retranga que estava estirat roncant com un beneyt, al peu de la montanya.

Aquet se despertá, corregué á aixecarme tot fregantse els ulls, mes aixis que hagué vist á la meva conquista (que á la quènta era la seva... *fulana*) y s' hagué enterat dels meus intents ¡ah fillets! si no acertan á passar per allí en *Lópas* y en *Xanxas*, á horas de are, ja sería á Xauxa.

Aquells sense preguntarme res, me portaren al *quartelillo*, y gracias á que un municipal me coneugué de un dia que vaig donarli foch, poguí sortirne desseguida, que á no ser aixó, potser encare hi sería.

En resúm... que per seguir son consell are 'm trovo plé de *tantos*; si bé en recompensa he adquirít coneixensa y he averiguat una cosa, que potsé no sab, y es «que la primavera á més de ser lo temps de las conquistas, es també lo temps que 's gastan més desfilas y árnica».

De aixó últim, pot respondren 'hi .. palpablement, son segur servidor, que ja sab quin pá s' hi dona ab sos consells... tenoriescos.

J. VILA ORTONOBES.

EPÍSTOLA

Al meu germá Esteve en el dia de sa boda.

Ja que vas á entráren el gremi dels homes de sensatés y deixas l' estat errátich de la vida de solter; vaig á darte mon senzill regalo de casament.

No es res de mobles ni joyas; Es un aplech de consells. (Aquets regalos son sempre baratos y de bon fer.)

Lo marit sempre obsequiós té de ser per sa muller.

Mes si á l' hora de menjar ella apenas tasta res, fent veure que no té gana, no t' hi amohinis pas gens es qu' haurá menjat avans. . ó s' atipará després.

L' home casat, ab sa esposa té de ser sempre constant.

Mes si trobas una *jamba*

que 's *presti* y que tinga sal, procura fer que ta esposa no puga saber l' engany, y tira al dret y no badis que noy, ¡no val á badá!

Lo marit deu ser humil; jamay despotá y tirá
Mes si deixas que las calsas la dona arribi á posars', ja pots dir que estás ben fresch; al principi no podrás fumá ni surtí cap vespre y al últim .. te pegará.

A la mare de sa esposa, lo bon marit deu tractar, com si fos sa propia mare.
Aixó si es bona.. Si acás algún dia t' esgarrapa, quan la trobis tot baixant per l' escala, l' entrebancas y á veure si 's trenca 'l cap.

Lo bon espós té de ser un modelo pels seus fills, te d' agradarli 'l treball, no té de ser borratxin nó té de ser jugador, té de saber retenir, té d' adorá á sa familia y te.. terè, teterí.

Y per final vaig á darte lo més bo dels bons consells: Procura en ton nou estat viure felís y content, refiat sempre de tú, may dels amichs y parents, qu' aquestos, si 't falta un duro, sols un aplech de consells veurás que 't donan y 't dihuen... que 'ls ne deixis dos á n' ells.

MARIANO MATABROCA.

LA DONA CATALANA

DIRECTORA: D. RIERA BATLLE.

QUADRET

Ab luxó estremat vestida
y en tous coixins recolsada,
de tothom es admirada
una dama presumida.

Del fret despreci la creu,
mes ab seny que maravella,
porta una pobra donzella
y ningú, ningú la veu...

De l' una 'l rostre rebrolla
la inquietut desesperada;
es que al cor porta grabada
del remordiment l' argolla.

L' altra, ab vista que no oscila,
serena com lo cel blau,
demostra la dolsa pau
de sa consciencia tranquila.

Y es que en mitj de la opulencia
que la dama mostra al mon,
creix la seva del afront
que enverina sa existencia.

Mentres l' altra ab l' actitud
ab que humil tothom la veu,
escampa per tot arreu
l' aroma de la virtut.

DOLORS RIERA Y BATLLE

A una amiga

Sé, Maria, que 'l promés
ha trencat tas relacions
sense darte explicacions
ni tení motiu per res,
y al cap devall tan sols es
per casarse ab una rica
que ni te rés de bonica
ni tampoch val tant com tú
y ell s' hi casa (ben segú)
sense estimarla ni mica.

Al saber la novetat,
no m' ha causat cap sorpresa
y es perque tinch la certesa
que dels homes ré es vritat;
com sé que algú s' ha casat,
crech ab tota la evidencia
que no 'ls dicta la consciencia
lo mateix que 'ls dicta el cor;
ells no 's casan per amor...
's casan per... conveniencia.

Ab aixó, creume, Maria;
com qu' es mal que ab ells s' estila
passa la vida tranquila
sense plorá ni un sol día;
qui sap lo que 't passaria
que potsé fora pitjó;
busca molta distracció
que lograrás olvidarlo
y per comptes d' odiarlo
fins t' ha de fé compasió.

ROSETA SERRA.

Cantars bilingües

*Mientras el crudo Diciembre
arroja nieve y granizo,
jo m' estich tancada á casa
y aixís may no m' encostipo.*

*A las nueve de la noche
dices que salga al balcón,
perque després surti el pare
y m' atipi de bastó.*

*Dicen que el amor es fuego
y prueba que no es verdad,
que 'ls promesos que s' estiman
tots morirían cremats.*

*A tu puerta planté un pino,
y á tu ventana una parra,
y avuy á n' el meu promés
vull plantarli una carbassa.*

*Al pié de un árbol sin fruto
me puse á considerar,
que fins que 's mori la mare
ningú ab mí 's voldrá casar.*

FRANCISCA USTRELL.

LA TOMASA

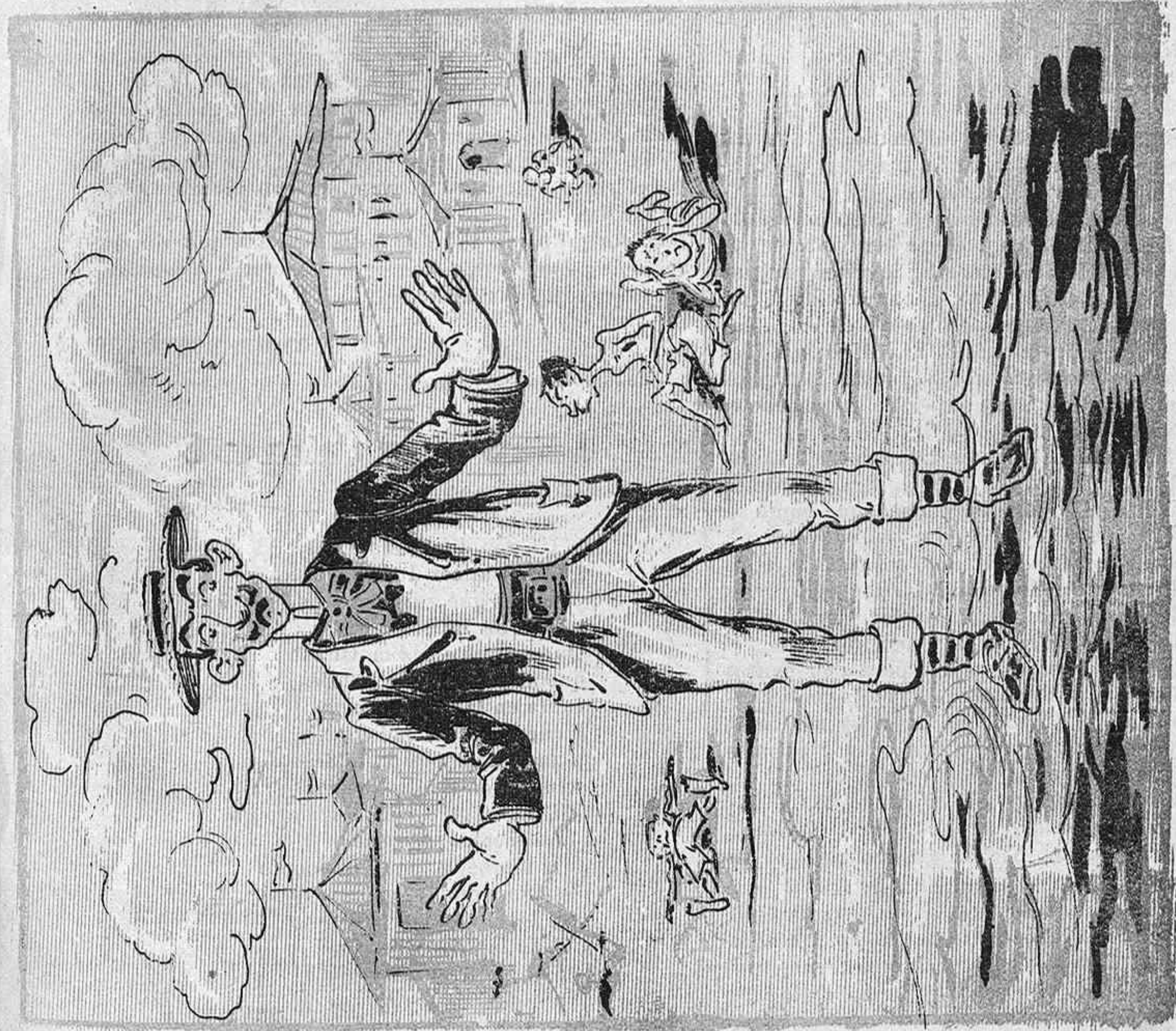
ALL-OLI D' ACTUALITAT

per J. LLOPART.





En Baldiri Carlassó
escriu qu' es á Monte-Carlo
y no 's mou de Collbató.



En Pepito Ginabreda
perque ha vist á la Pilar,
mes qu' *els peus á la galleda,*
vá ficantlos dintre 'i mar.

TEATROS

NOVETATS

Dissapte passat s' estrená un dramet en un acte titulat *La tempestad en la sombra*, original del escritor italiá Sr. Nani y traduhit ab molta correcció y esmero per los Srs. Catarineu y Luchesi.

Dita obra d' assumpto sumament conmovedor, ja que 's tracta d' un pobre cego que presúm la infidelitat de la seva esposa, acabant per ser assés, al convencers de la proba del adulteri.

La obra no acusa en son autor nous motllos com s' habia anunciat y hasta dirém es en conjunt molt convencional, pero demostra en lo Sr. Nani á un verdader dramaturch, que sab conmourer sense recorrer á efectes de «brocha gorda».

Lo protagonista aná á cárrech del Sr. Morano que hi estigué molt discret.

Ahir debia tenir lloch la última funció de la temporada ab obras escullidas á fi de que tota la companyia hi prengué part.

Del éxit que ha lograt la passada temporada, ne pot estar gotjosa la Empresa per haber sigut fructifera en sos resultats y en quant als artistas, més honrosa no ho ha pogut ser, ja que totas quantas obras ha posat han sigut verdaders triomfs.

Inferín se prepara nou espectacle, sembla que pera las vigiliás de festa y dias festius, se posará lo sempre aplaudit viatge d' espectacle *De la terra al sol* comensant dissapte la resurrecció de dita obra.

Preveyém tres plens.

TIVOLI

Casi á diari s' ha donat ópera diferenta, lo que demostra un desitj extraordinari en la Empresa de contentar al públich ab la variació del cartell.

Las óperas posadas per primera vegada en la passada setmana son *La Favorita* que á causa de trobarse sumament indisposada la Sta. Gardetta, lográ en conjunt una execució fluixa; *La Traviata*, ahont obtingué un triomf la Sra. De-Roma ab lo desempeñyo de la protagonista; *Ernani* que un cop més lo Sr. Blanchart demostrá sas gran qualitats de actor y cantant, lograntse la repetició del grandió concertant del tercer acte; *Il barbiere di Siviglia* altre éxit per la Sta. Lopeteghi, éxit que arribá al deliri al cantar las famosas variacions de Proch; *Il trovatore* en que la Sra. Gardetta siguié la heroina, per lo magistralment que cantá sa part y l' estudi que 's vejé tenia fet de la Azucena.

Ab *Ernani* é *Il trovatore* hi han debutat la tiple Sra. Gabbi y lo tenor Sr. Nieddu, calificats segóns los cartells de celebritats y eminencias, y en honor á la vritat no sapiguerem veurer ni una cosa ni l' altra.

La Sra. Gabbi, que ja era coneguda per haber cantat al Liceo, es una tiple de forsa pero ab veu ja molt cansada y en quant al Sr. Nieddu, té notables solament los *pinyols* y encare... quan li surten bé; además demostrá un gran desconeixement de escena.

Pera ahir estava anunciat ab lo concurs de la senyoreta Lopeteghi la *Lucia* y peré dissapte *L' Africana* per la Sra. Gabbi y los Srs. Nieddu y Blanchart.

CATALUNYA (Eldorado)

Pera avuy está anunciat l' estreno de un drama en 3 actes y epílech del Sr. Dicenta y titulat *Raimundo Lulio*.

Hi há espectació pera dita obra majorment sabentse que es l' assumpto (si be degudament allargat) de la que ab igual titul escrigué pera lo teatro lírich de Madrit y que obtingué tan bon éxit en son estreno.

Diversions públicas

PLASSA DE TOROS (Antigua de la Barceloneta)

Un plé fonomenal hi hagué diumenje passat en aquesta plassa á causa sens dupte de la notable combinació que va ferse en lo cartell, ja que figuravan com á matadors los primers dels novillers actuals ó sigan en *Morenito de Algeciras* y *Gallito chico*.

Además hi habia la novetat de la sort del *jaripeo*, que es la de montar un toro, que executá ab molta llimpiesa y serenitat lo conegut picador Aragonès. Aquesta sort que en Mejich té molt atractiu, no era desconeguda de nosaltres, pero ab tot cridá la atenció.

Del resúm de la lidia efectuada, lo públich ne quedá extraordinariament satisfet, principalment en la lidia del quart toro en que los espasas anomenats, hi feren totas las monerias que 's pugua imaginar, vejentse coronats ab una de las ovacions més extraordinarias que recordém en aquella plassa.

De desde los temps dels célebres *Lagartijo*, *Frascuero* y *Espartero*, no recordém tal espatéch d' aplausos.

Tot lo públich en massa, se lamentava, de que aquella voluntat tan extraordinaria, avuy día ha quedat postergada en los matadors que cobran mils pessetas y sols la fan *rara-vis*, en los que no concixen preten-sions.

NOVA PLASSA DE TOROS (Arenas de Barcelona)

Lo Sr. Martinez, que tan se desviu per complaurer als aficionats taurófil, té arreglada pera diumenje próxim dia 20, una extraordinaria corrida de toros, de la acreditada ganadería andalusa de Celsa Fonfrede (Vda. de Concha y Sierra), figurant'hi com á matadors los célebres Fuentes y *Bombita chico* ab sas respectivas cuadrillas.

Si per un parell d' horas no 's recordan que son toreros de fama y volen honrar la reputació alcansada, se prepara una bona corrida.

UN COMICH RETIRAT

Lo niuhet

IDILI

Un niu d' aucellets jo sé guardat al cor d' una alzina; cada cop que vaig á véurel renaix en mi l' alegría. Quan sento en la matinada que al bes suau de la brisa canta en la rama propera l' aucell dolsas melodías, jo poch á poquet m' hi acosto sens qu' ell noti ma visita puig si 'm vejés, puch ben creurer que sos cants aturaría puig també 'ls aucells amagan els amors que en sos cors nian com los joves, la pasió que senten per una nina fins que son amor mateix se cuida de descubri-la...

JAUME ALEU.

BUSCANT LAS 5000 ANDOLAS



¿Dó están esos mil duros?
Cecilia... ¿dónde está?

(Música de «Marina»)



—Senyor Gobernador... Aquí té
cinch Cecilias— ¡Trihi y remeni!



¡Ustedes por aquí!
¡Vosotros por allá!
Portéume á la Cecilia...
(que jo aniré á cobrá).

—Alto!... Date presa! Tu eres Cecilia Aznar!
—Si; jo soch... ¡cuanformes!... Pero avans que
me cocan, vull ballar un' altra sardana y tenir
una interview ab el redactor de *El Liberal!*

LA TOMASA
CUPÓ PRIMA N.º 36 (1)

Que dona dret á adquirir per

UN RAL

l' idili en un actes y en prosa

La pomera dels noys

orig'nal de MANEL ROCAMORA

qual preu corrent es lo de

UNA PESSETA

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s' agotan
 'ls exemplars.

Campanadas

Hém tingut ocasió de examinar una làmpara portàtil d' acetileno construhida per un modest llauner de Cornellá anomenat Jaume Alsina, que pot considerarse com la última paraula en aquet ràm.

Inexplosible, graduable á voluntat y sumament económic, es l' ideal de la il·luminació de familia.

Si algú'n substitut han de tenir l' antich quinqué per la comoditat ó el gas per la economia, serà sens dupte aquesta làmpara portàtil que á no duptar dintre poch's anys 's trovará en totas las casas.

Felicitem al modest artesá de Cornellá y li augurém magnífich resultat en la venda de sos aparatos.

✱

Ab lo que no estém ni de molt conformes es ab las irrítants preferencias de que fou objecte en la presó durant las horas que va estar en ella, l' escolapi pare Román Soler.

'S tractava d' un subjecte prés á causa de una acusació que pesava sobre d' ell, per un delictes que no té res que veure ab los que 's diuen delictes polítichs.

De manera, que tot alló de la celda de preferencia ab quartós per rebre visitas y tot alló de 'ls bons menjars, y aquella incomunicació mentida, foren un abús irritant.

Las preferencias no més las podém admetre pera los delictes polítichs. Pera 'ls acusats de delictes vulgars, tants miraments y tantas preferencias déu haver'hi ab los que tenen influencias, com ab los que no 'n tenen; igual pe 'ls escolapis, com pe 'ls que van á la «gardunya»

✱

L' Amat, nostré benemérit a calde, está disfrutant una llicencia de dos mesos.

S' ha encarregat d' empunyar la vara en substitució seva, l' embotellat Fabra de Ledesma.

El qual está més joyós que un nen ab sabatas noves puig al fi encara que siga ab caracter de interinitat, s' ha surtit ab la seva.

Ab aquesta seva ó seba ja li deixém surtir.

Ara ab l' altra, ó siga ab la que fou causa primordial de l' embotellament, no 'l deixarem de quía d' ull y recomaném als regidors republicans y catalanistas que fassin lo mateix.

✱

Han tornat de sa excursió anyal, que aquest cop ha sigut á Castelló de la Plana y Valencia, las coristas de la Federació de Coros de Clavé.

Tant en la capital de l' Maestrasgo com en la del regne de Valencia els coros de Clavé han fet un lluhit paper y la expedició s' ha efectuat ab la bona armonia y entusiasme que ja son llegendaris en nostras associacions corals.

A Castelló, los coristas de la Federació assistiren al acte solemne de inaugurar la lápida per ells costejada, del carrer dedicat al immortal Clavé per aque'la població, en la qual com es sapigut, residi nostre cantor popular quan era governador civil de la provincia.

Dintre de la modestia de 'ls recursos de la jove Federació, sols aplausos mereix la excursió portada á cap per la mateixa.

L' altra gran familia coral de la nostra terra, la Associació Euterpense de 'ls Coros de Clavé está treballant activament per dur també á cap la expedició projectada pera aquest any, la que promet ser un aconceixement. Fém vóts perquè siga també brillantissima, y amichs per igual de 'ls associats que de 'ls federats, veyém ab goig 'ls esforços d' uns y altres en bé de la obra de Clavé y als uns y altres els desitjem pau y armonia y un culte desinteressat al Progrés, Virtut y Amor, trinitat immortal que inspirá la musa del genial cantor de la terra catalana.

✱

Segueix la ratxa de la Cecilia Aznar á tot drap, en termes tant escandalosos, que 'ls periódichs reltan tot lo que saben, sense respecte no ja á la acusada, sino ni als seus lectors mateixos.

Per pintar d' un sol rasgo fins ahont arriba la escandalosa procacitat de 'ls reporters, no més diré que un diari relata a l' altre dia que la Cecilia al arribar á Madrid fou sotmesa á un reconeixement intim per averiguar si las *juergas* que va corre la desgraciada á Catalunya, havian deixat rastre en son cos, á fi de que més endavant no 's fés responsables als empleats de la presó.

Y després d' escriure aixó, el reporter 's devia quedar tant fresch.

¡Poden suprimir els dias verds al teatro!

Aixó de la Cecilia ja passa de ratlla... Aixó ja es ferli l' anatomia interna á una dona á la vista del respectable públich.

✱

Ha arribat á Barcelona de regrés de Roma, ahont va anar per fer penitencia, el pare Sarmiento, aquell jesuita que primer va apostatar y escribia en los periódichs anticlericals ab lo pseudónim de *Gil Blas de Santallana* y després va tornar arrepentit al si de nostra santa mare la Iglesia.

El pare Sarmiento, segó's malas llenguas, té la mateixa flaca que se li suposa al pare Román, encara qu' á la inversa.

Segó's sembla, el reneat bis, *Gil Blas de Santallana* 's dedica també al record de la pederastia, ab la sola diferencia de que l' escolapi del carrer Ample conjuga las oracions activas mentres lo jesuita pare Sarmiento las conjuga per passiva.

Suposant que 'l pare Román sigui com s' ha dit un ferós aficionat á la *retrocarga*, la vinguda á Barcelona de 'l pare Garbó té d' haverli escaygut que ni de *perilla*.

—Ay Garbó, pot dirli á l' altre—
 jo t' estich molt agrahit
 que m' hages vingut á veure...
 'M vens com l' anell al dit.

✱

¿En qué 's sembla á mitj tranvia
l' aixerit pare Román?
Donchs s' hi assembla... en que s' enganxa
per devant.

¿En qué s' assembla á mitj altre
tranvia, el pare Garbó?...
Donchs s' hi assembla... en que s' enganxa
pe 'l carpó.

De lo qual lector deduheixes
que als dos *pátors* ajuntant,
tens tranvia que s' enganxa
per darrera y per devant.

*
*
*

A ne 'n *Caimitu* de Borbón, el fill de Carlos Chapa, la mala sombra el persegueix despiadament.

La última desgracia d'aquest nou rigor de las desdixas, ha sigut que viatjant en automóvil va volcárseli aquest, y l' hereu de don Carlos va omplirse el cós de nyanyos y xiribechs.

Comensis á ensajar per si un dia per casualitat puja al trono espanyol. Avans de un'hora, Espanya en pés se li tornerà automóvil.

Ab la diferencia de que si ara els desperfectes en lo seu fisich han sigut de menor quantia, allavors fins podria ser que l' *automóvil* l' enviés á sopar ab Sant Pere.

*
*
*

Lo pitjor mal que pot ocórrerli á un barco que naufragui, es venir á parar á las costas d' Espanya.

Darrerament s' ha vist aixó en las de la Coruña.

Tingué la desgracia d'embarancar el vapor «Drier» y y desseguida 'ls habitants de las poblacions costeras 's tiraren demunt la embarcació com aucells de rapinya, depullant el barco de tot lo que 's pogueren emportar, y plantant cara á la guardia civil y als mariners.

De manera que, quan els náufrechs maltractats per las onas esperan de sos semblants que resideixen en terra l' auxili que la lley natural mana, 's trovan ab que lo que vé de terra son quadrillas de saltejadors vulgars que passen els taps á lo que l' aygua ha respectat.

Aixó no son naufragis d'embarcacions solsament, son naufragis de la dignitat humana.

Un poble tan inhospitalari com aquest mereix ser tractat á tall de pirata.

A canonada *limpia*!

*
*
*

Per las festas de la Mercé que aquest any hi han en projecte, periódichs y particulars abocan iniciativas. Els uns proposan la reunió de 'ls 80 jegants que hi há escampats per Catalunya, en nostra ciutat. Els altres projectan una *Kermesse* á la catalana en la que 's venguin per senyoras de la aristocracia, atmetllas d' Arenys, cocas de Vilafranca, borregos de Cardedeu, turróns d' Agramunt, etc. etc.

Jo proposo un espectacle original; un desafió entre 'l *Maleta Indulgencias* y en *Xirigotas* en un lloch públich, la plassa de Catalunya per exemple. En *Xirigotas* pot desafiarse á gots de vi y el *Maleta* á dir bestiesas.

Tinch la complerta seguritat de que tots dos campeóns ratllarán á inconmensurable altura. ¡A l' altura de la *trona* de 'n Figuerola qu' es de set pisos ab entressuelo!

Aquest es lo número que 's podria intitular «*Match* de la prempsa de Barcelona»

Epígrama

Ves si n' era de devot
lo carreter ere Titas
que cada dia en surtint,
anava vint cops á mi sa
y hasta feya com las donas;
's posava *mantellina*.

A. RIBAS LL.

GRAN REGALO

als lectors de

La Tomasa

Magnífica alegoría de **LA REPUBLICA** tirada á catorze tintas, propia per societats republicanas y democráticas y per adornar la llar de tots aquells que professan ideas de progrés y redempció.

Lo distingit artista R. Cebriá un de 'ls dibuixants cataláns que han conseguit més profit y gloria en l'extranger, personificá **LA REPUBLICA** ab una robusta y majestuosa matrona empunyant ab sa má dreita l' estandart del Progrés y portant en la esquerra la balansa de la Justicia. A sos peus las cadenas trossejadas de la Esclavitut s' amagan entre 'ls llorers de la Victoria. Els trofeus de la Ciencia y el Treball, els atributs de las Arts, la Industria, l' Agricultura y el Comers forman artística agrupació. Al fondo, l' Arch de Sant Marti simula una era de prosperitat y bonansa mentres el Sol magestuós d' un dia de Llibertat, Igualtat y Fraternitat vé á iluminar la rassa humana, ja per sempre més felissa y ditxosa.

La hermosa concepció del notable artista R. Cebriá, está avalorada per una execució pulcra y perfecta sobre bona cartulina de 66 per 50 c. m.

LA REPUBLICA de R. Cebriá deu esser adquirida per tots els republicáns y demócratas sense distinció de bandería.

LA TOMASA, en obsequi á sos compradors, cedeix la citada alegoría á preu de regalo, gracias á una combinació ab l' autor. Lo preu corrent de **LA REPUBLICA** es 2'50 pessetas y LA TOMASA la servirá á tot aquell que la demani directament ó per mediación de 'ls corresponsals, al inverossimil cost de DOS RALS, enviant l' adjunt cupó avans del 31 del mes corrent.



NOTA.—Als corresponsals se 'ls farà desquintero.

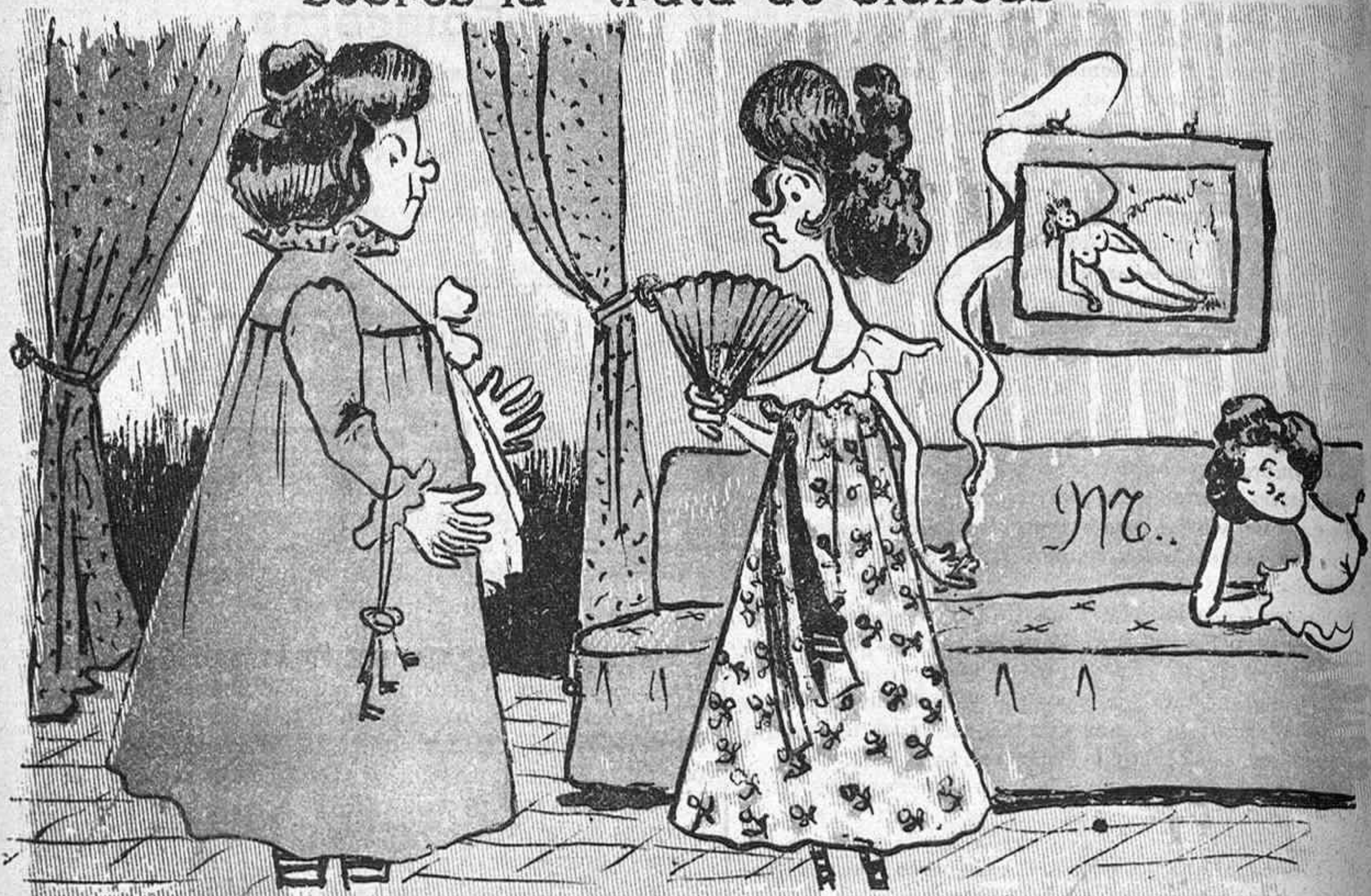
ALTRA NOTA.—L' Administració de LA TOMASA no respón de las pérduas en Correus, si no 's certifica el paquet, en qual cas s' ha d' afegir un ral més al import de la lámina ó sigan TRES RALS.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA

Sobres la "trata de blancas"



--Que no ho sabías Leonor?...
Duquesas y altras personas
vetllan en nostre favor...
--¡Que Deu las fassi ben bonas!

L' uniforme d' istiu



--¿Qué te parece Tuyas el trajecito de verano?
--Ay noy, no t' havia conegut... ¡semblas una sargantana!